

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

15 mei 2002

WETSONTWERP

**ertoe strekkende het Belgische recht
in overeenstemming te brengen met het
Verdrag tegen foltering en andere wrede,
onmenselijke of ontorende behandeling of
bestrafning, aangenomen te New York
op 10 december 1984**

TEKST VERBETERD DOOR DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE

Voorgaande documenten :

DOC 50 1387/ (2000/2001) :

010 : Ontwerp geamendeerd door de Senaat.

011 : Verslag.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

15 mai 2002

PROJET DE LOI

**de mise en conformité du droit belge
avec la Convention contre la torture
et autres peines ou traitements cruels,
inhumains ou dégradants,
adoptée à New York
le 10 décembre 1984**

TEXTE CORRIGÉ PAR LA COMMISSION
DE LA JUSTICE

Documents précédents :

DOC 50 1387/ (2000/2001) :

010 : Projet amendé par le Sénat.

011 : Rapport.

AGALEV-ECOLO	:	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	:	<i>Front National</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
PS	:	<i>Parti socialiste</i>
PSC	:	<i>Parti social-chrétien</i>
SPA	:	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	:	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	:	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	:	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000 :	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000 :	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA :	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA :	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV :	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV :	<i>Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV :	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV :	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)</i>
CRABV :	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV :	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN :	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN :	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM :	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM :	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 347bis, § 4, 2°, van het Strafwetboek, vervangen bij de wet van 28 november 2000, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 2° indien de gijzelaars zijn onderworpen aan de handelingen bedoeld in artikel 417ter, eerste lid. ».

Art. 3

Artikel 376, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 28 november 2000, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Indien de verkrachting of de aanranding van de eerbaarheid is voorafgegaan door of gepaard gegaan met de handelingen bedoeld in artikel 417ter eerste lid of opsluiting, wordt de schuldige gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar. ».

Art. 4

Het opschrift van Hoofdstuk I van Titel VIII van Boek II van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door het volgende opschrift :

« Opzettelijk doden, opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel, foltering, onmenselijke behandeling en onterende behandeling. ».

Art. 5

Boek II, Titel VIII, Hoofdstuk I, van hetzelfde Wetboek, wordt aangevuld met een Afdeling V die bestaat uit de artikelen 417bis tot 417quinquies, luidende :

« Afdeling V — Foltering, onmenselijke behandeling en onterende behandeling.

Art. 417bis. — Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder :

1° foltering : elke opzettelijke onmenselijke behandeling die hevige pijn of ernstig en vreselijk lichamelijk of geestelijk lijden veroorzaakt;

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 347bis, § 4, 2°, du Code pénal, remplacé par la loi du 28 novembre 2000, est remplacé par la disposition suivante :

« 2° si la personne prise comme otage a été soumise aux actes visés à l'article 417ter, alinéa premier. ».

Art. 3

L'article 376, alinéa 2, du même Code, modifié par la loi du 28 novembre 2000, est remplacé par la disposition suivante :

« Si le viol ou l'attentat à la pudeur a été précédé ou accompagné des actes visés à l'article 417ter, alinéa premier, ou de séquestration, le coupable sera puni de la réclusion de quinze ans à vingt ans. ».

Art. 4

L'intitulé du Chapitre Ier du Titre VIII du Livre II du même Code est remplacé par l'intitulé suivant :

« De l'homicide, des lésions corporelles volontaires, de la torture, du traitement inhumain et du traitement dégradant. ».

Art. 5

Le Livre II, Titre VIII, Chapitre Ier, du même Code, est complété par une Section V comprenant les articles 417bis à 417quinquies, rédigée comme suit :

« Section V — De la torture, du traitement inhumain et du traitement dégradant.

Art. 417bis. — Pour l'application de la présente section, l'on entend par :

1° torture : tout traitement inhumain délibéré qui provoque une douleur aiguë ou de très graves et cruelles souffrances, physiques ou mentales;

2° onmenselijke behandeling : elke behandeling waarvoor een persoon opzettelijk ernstig geestelijk of lichamelijk leed wordt toegebracht, onder meer om van hem inlichtingen te verkrijgen of bekentenissen af te dwingen of om hem te straffen, of om druk op hem of op derden uit te oefenen, of hem of derden te intimideren;

3° onterende behandeling : elke behandeling die in de ogen van het slachtoffer of van derden een ernstige krenking of aantasting van de menselijke waardigheid uitmaakt.

Art. 417ter. — Hij die een persoon aan foltering onderwerpt, wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar in de volgende gevallen:

1° als het is gepleegd

a) hetzij door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening;

b) hetzij op een persoon die ten gevolge van zwangerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid of wegens een precaire toestand bijzonder kwetsbaar is;

c) hetzij op een minderjarige

2° of wanneer de handeling een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid, hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar als :

1° als het is gepleegd op een minderjarige of op een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestestoestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door de vader, de moeder of door andere bloedverwanten in de opgaande lijn, door enig andere persoon die gezag over hem heeft of die hem onder zijn bewaring heeft, of door iedere meerderjarige persoon die occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenleeft;

2° of als het de dood heeft veroorzaakt, en gepleegd is zonder het oogmerk om te doden.

2° traitement inhumain : tout traitement par lequel de graves souffrances mentales ou physiques sont intentionnellement infligées à une personne, notamment dans le but d'obtenir d'elle des renseignements ou des aveux, de la punir, de faire pression sur elle ou d'intimider cette personne ou des tiers;

3° traitement dégradant : tout traitement qui cause à celui qui y est soumis, aux yeux d'autrui ou aux siens, une humiliation ou un avilissement graves.

Art. 417ter. — Quiconque soumettra une personne à la torture sera puni de la réclusion de dix ans à quinze ans.

L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de la réclusion de quinze ans à vingt ans dans les cas suivants:

1° lorsqu'elle aura été commise

a) soit par un officier ou un fonctionnaire public, un dépositaire ou un agent de la force publique agissant à l'occasion de l'exercice de ses fonctions;

b) soit envers une personne particulièrement vulnérable en raison d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale ou en raison d'une situation précaire;

c) soit envers un mineur

2° ou lorsque l'acte a causé une maladie paraissant incurable, une incapacité permanente physique ou psychique, la perte complète d'un organe ou de l'usage d'un organe, ou une mutilation grave.

L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de vingt ans à trente ans de réclusion:

1° lorsqu'elle aura été commise envers un mineur ou envers une personne qui, en raison de son état physique ou mental, n'était pas à même de pourvoir à son entretien, par ses père, mère ou autres ascendants, toute autre personne ayant autorité sur lui ou en ayant la garde, ou toute personne majeure qui cohabite occasionnellement ou habituellement avec la victime;

2° ou lorsqu'elle aura causé la mort et aura été commise sans intention de la donner.

Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.

Art. 417*quater*. — Hij die een persoon aan een onmenselijke behandeling onderwerpt, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van tien jaar tot vijftien jaar in de volgende gevallen:

1° als het is gepleegd:

a) hetzij door een openbaar officier of ambtenaar, drager of agent van de openbare macht die handelt naar aanleiding van de uitoefening van zijn bediening;

b) hetzij op een persoon die ten gevolge van zwangerschap, een ziekte, dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid of wegens een precare toestand bijzonder kwetsbaar is;

c) hetzij op een minderjarige;

2° of wanneer de handeling een ongeneeslijk lijkende ziekte, hetzij een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid, hetzij het volledig verlies van een orgaan of van het gebruik van een orgaan, hetzij een zware verminking heeft veroorzaakt.

Het misdrijf bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar :

1° als het is gepleegd op een minderjarige of op een persoon die uit hoofde van zijn lichaams- of geestestoestand niet bij machte is om in zijn onderhoud te voorzien, door de vader, de moeder of door andere bloedverwanten in de opgaande lijn, door enig andere persoon die gezag over hem heeft of die hem onder zijn bewaring heeft, of door iedere meerderjarige persoon die occasioneel of gewoonlijk met het slachtoffer samenleeft;

2° of als het de dood heeft veroorzaakt en gepleegd is zonder het oogmerk te doden.

Het bevel van een meerdere of van een gezag kan het misdrijf bedoeld in het eerste lid niet verantwoorden.

Art. 417*quinquies*. — Hij die een persoon aan een onterende behandeling onderwerpt, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van 50 EUR tot 300 EUR of met een van die straffen alleen. ».

L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier.

Art. 417*quater*. — Quiconque soumettra une personne à un traitement inhumain sera puni de réclusion de cinq ans à dix ans.

L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de dix ans à quinze ans de réclusion dans les cas suivants:

1° lorsqu'elle aura été commise:

a) soit par un officier ou un fonctionnaire public, un dépositaire ou un agent de la force publique agissant à l'occasion de l'exercice de ses fonctions;

b) soit envers une personne particulièrement vulnérable en raison d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale ou en raison d'une situation précaire;

c) soit envers un mineur;

2° ou lorsque l'acte a causé une maladie paraissant incurable, une incapacité permanente physique ou psychique, la perte complète d'un organe ou de l'usage [...] d'un organe, ou une mutilation grave.

L'infraction visée à l'alinéa premier sera punie de quinze ans à vingt ans de réclusion :

1° lorsqu'elle aura été commise envers un mineur ou envers une personne qui, en raison de son état physique ou mental, n'était pas à même de pourvoir à son entretien, par ses père, mère ou autres ascendants, toute autre personne ayant autorité sur lui ou en ayant la garde, ou toute personne majeure qui cohabite occasionnellement ou habituellement avec la victime;

2° ou lorsqu'elle aura causé la mort et aura été commise sans intention de la donner.

L'ordre d'un supérieur ou d'une autorité ne peut justifier l'infraction prévue à l'alinéa premier.

Art. 417*quinquies*. — Quiconque soumettra une personne à un traitement dégradant sera puni d'un emprisonnement de quinze jours à deux ans et d'une amende de 50 EUR à 300 EUR ou d'une de ces peines seulement. ».

Art. 6

Artikel 428, § 3, van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 7

Artikel 438 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 8

In artikel 473 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 29 juli 1975, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) in het eerste lid wordt het woord «dwangarbeid» vervangen door het woord «opsluiting»;

b) in het tweede lid, worden de woorden «lichamelijk hebben gefolterd» vervangen door de woorden «hebben onderworpen aan de handelingen bedoeld in artikel 417ter, eerste lid»;

c) in het derde lid, worden de woorden «levenslange dwangarbeid» vervangen door de woorden «opsluiting van twintig jaar tot dertig jaar».

Art. 9

In artikel 477sexies, § 2, 2°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden «indien de boosdoeners de personen lichamelijk hebben gefolterd» vervangen door de woorden «indien de boosdoeners de personen aan de handelingen bedoeld in artikel 417ter, eerste lid hebben onderworpen».

Art. 6

L'article 428, § 3, du même Code est abrogé.

Art. 7

L'article 438 du même Code est abrogé.

Art. 8

À l'article 473 du même Code, remplacé par la loi du 29 juillet 1975, sont apportées les modifications suivantes :

a) à l'alinéa premier, les mots « des travaux forcés » sont remplacés par les mots « de la réclusion »;

b) à l'alinéa 2, les mots « tortures corporelles » sont remplacés par les mots « actes visés à l'article 417ter, alinéa premier »;

c) à l'alinéa 3, les mots « travaux forcés à perpétuité » sont remplacés par les mots « de la réclusion de vingt ans à trente ans ».

Art. 9

À l'article 477sexies, § 2, 2°, du même Code, les mots « ont soumis les personnes à des tortures corporelles » sont remplacés par les mots « ont pratiqué sur les personnes des actes visés à l'article 417ter, alinéa premier ».